

25. maj, 2022

En formueskat for de absolut rigeste kunne have givet 16 milliarder kroner i statskassen i 2021.

- Der er langt flere milliarder at hente i finansiering via en formueskat, end hvad skatteministeriet tidligere har beregnet, viser ny data

Resume

Både nationalt og globalt står vi i disse år over for massive udfordringer med klimakrise, følgerne af en Coronapandemi, stigende fattigdom og nu også en krig i Ukraine, der både skaber flygtninge, men også voldsomt stigende fødevarerpriser. Mange af disse kriser kræver mobilisering af økonomiske ressourcer for at kunne løses. Den gode nyhed er, at der er penge og velstand i systemet, hvis man politisk har viljen til at fordele dem anderledes.

Flygtningestrømme på baggrund af krigen i Ukraine har resulteret i milliardbesparelser på udviklingsbistanden både i Danmark og flere lande i Europa. Det sker samtidig med, at verden netop nu oplever den største stigning i fattigdom og ulighed i årtier, mens sultkatastrofer rammer flere steder i Afrika og Mellemøsten. I Danmark har et politisk flertal besluttet at investere massivt i forsvaret over de kommende år, hvilket lægger beslag på næsten hele det finanspolitiske råderum. Samtidigt er det en bunden opgave, at der skal investeres massivt i den grønne omstilling og leveres den klimastøtte, som man har lovet udviklingslandene. Håndteres dette gennem besparelser i kernevelfærd eller skattestigninger for den brede befolkning, risikerer uligheden at stige.

Denne analyse, som er lavet på baggrund af høj-kvalitets formuedata fra Wealth X-databasen (se evt. metodeafsnit bagerst i analysen), viser, at mange af disse udfordringer kan håndteres, hvis man finder pengene, hvor de faktisk er – nemlig hos de absolut rigeste, der har set deres formuer vokse dramatisk under coronakrisen. Der er potentielt milliarder at hente ved at indføre en formueskat både globalt og nationalt. Oxfam IBIS' regneeksempel tager udgangspunkt i en beskeden formueskat på 1 pct. af al nettoformue for personer, der har over 35 millioner kr. i nettoformue i Danmark.

Analysen viser også, at de offentlige opgørelser af nettoformue er mangelfulde, fordi de ikke har alle typer af formueaktiver med. Især manglen på opgørelse af formuer i noterede aktier betyder, at meget store formuer blandt nogle af samfundets rigeste ikke tages med. Det resulterer i, at man undervurderer formuemassen, og dermed også undervurderer det mulige provenu fra en formueskat.

I løbet af de seneste to år er uligheden steget markant. Oxfam udgiver samtidigt med denne analyse rapporten "[Profiting from Pain](#)". Rapporten dokumenterer bla:

- Der er kommet 573 nye dollarmilliardærer til under Covid-19-pandemien, samtidig bliver 1 mio. mennesker hver 33. time skubbet ud i ekstrem fattigdom
- Milliardærernes formuer er steget så meget, at de nu udgør, hvad der svarer til 13,9 pct. af globalt BNP. Det er en tredobbelt stigning fra 2000, hvor formuerne udgjort 4,4 pct. af globalt BNP
- De ti rigeste mænd har en samlet formue, der er større end verdens 40 pct. fattigste tilsammen

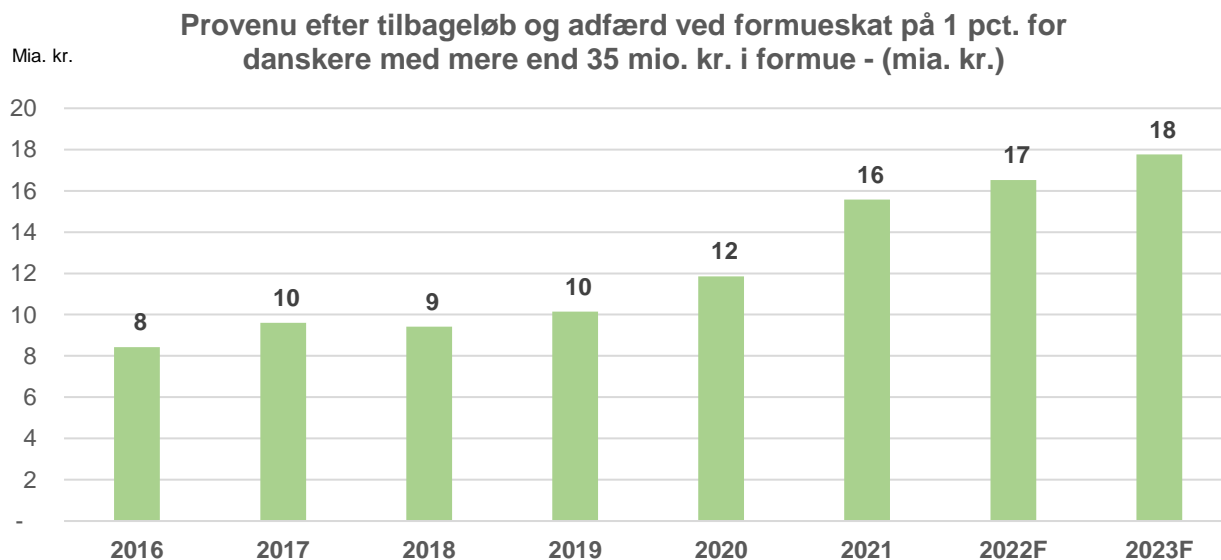
- Det vil tage 112 år for en gennemsnitlig person blandt de 50 pct. fattigste i verden at tjene det samme som en person i top 1 pct. tjener på et år
- Den seneste fødevarerkrise og prisstigninger inden for fødevarer og energi har beriget milliardærer inden for disse sektorer. For hver anden dag, der er gået siden marts 2020, har disse milliardærer øget deres formuer med 7 milliarder kroner.

Dette sker samtidigt med, at millioner af mennesker er blevet skubbet ud i fattigdom. Oxfam estimerer i rapporten "[First crisis, then catastrophe](#)", at der i 2022 vil være en kvart milliard mennesker, der bliver skubbet ned under den ekstreme fattigdomsgrænse på 1,90 USD om dagen.

I en tid med stigende ekstrem fattigdom, og en meget stor stigning i de rigestes formuer, er det oplagt at se på, hvorvidt man kan finde penge til finansiering af nogle af vores tids største udfordringer hos de absolut rigeste.

Vi har her valgt at lave et relativt simpelt regneeksempel på, hvordan en formueskat kunne se ud.

Højkvalitetsdata på opgørelser over nettoformue fra den internationale [Wealth X database](#), som Oxfam IBIS har fået adgang til, viser, at en formueskat på nettoformuer over 5 millioner USD (ca. 35 millioner danske kroner ved en dollarkurs på ca. 7) i 2021 kunne have indbragt 16 milliarder kroner, efter at mekanisk tilbageløb og Skatteministeriets adfærdseffekter er indregnet. Skatteprocenten er på 1 pct., hvor kun den del af nettoformuen, der overstiger 5 millioner USD, eller ca. 35 mio. kr., beskattes. Alle formueaktiver indgår i skattegrundlaget. Wealth X databasen har endelige formuetal for årene 2016-2021 samt fremskrivninger for årene 2022 og 2023. Således estimeres det på baggrund af databasen, at en formueskat i år vil give 17 mia. kr., og 18 mia. kr. næste år. Havde man anvendt den ovennævnte formueskat siden 2016, havde det samlede merprovenu til statskassen været på i alt 65 mia. kr. efter tilbageløb og adfærdsændringer.

Kilde og anmærkning: Data er fra Wealth X og egne beregninger. Tallene for 2022 og 2023 er prognoseskøn lavet af Wealth X. Antagelser om tilbageløb og negative adfærdseffekter er baseret på Skatteministeriets gældende regneprincipper. Beløbet er omregnet fra USD til DKK på baggrund af en dollarkurs på 7,08 pr. 3. maj 2022.

Wealth X data viser således, at formueskatten er en indtægtskilde, som er potentielt meget stor. De 16 mia. kr., som formueskatten kunne have genereret i 2021, er således mere end statens [samlede provenu fra ejendomsværdiskatten](#) i samme år. Det store potentiale fra en formueskat bliver også tydeligt, hvis man sammenligner den med andre indtægtsgivende skatteforslag. En højere og mere progressiv topskat, hvor der betales 5 pct. ekstra ved indkomster over 1 mio. kr., 10 pct. ekstra ved indkomster over 2 mio. kr. og 15 pct. ekstra ved indkomster over 3 mio. kr., vil således give 2,3 mia. kr. i indtægter. Inkluderer man kapitalindkomster og aktieindkomster i en sådan progressiv topskat, stiger dette provenu til 4,2 mia. kr.

Fjerner man seneste selskabsskattelettelse fra 2013 og hæver selskabsskatten med 3 pct., så vil det indbringe 5,1 mia. kr. i statskassen. Endelig vil en harmonisering, hvor man beskatter kapitalindkomster og aktieindkomster på niveau med lønindkomst, således at man også betaler topskat af kapital- og aktieindkomst, medføre, at råderummet øges med 5,4 mia. kr.

Formueskatten, som her er beregnet på baggrund af Wealth X data, vil altså give ca. tre gange så meget i øget råderum til statskassen.

Hvor meget er 16 mia. kroner?

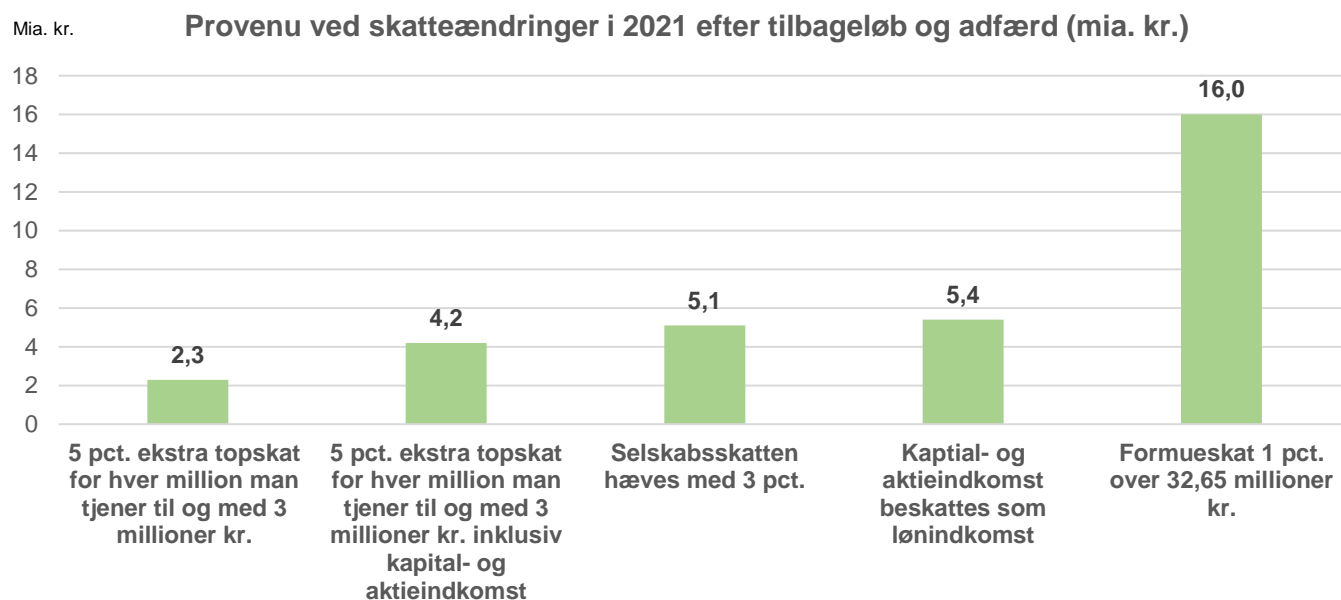
De 16 mia. kr., som en beskeden formueskat på 1% kunne have rejst i 2021, svarer til:

[Mere end fem gange de offentlige udgifter til tidlig pension \(Arne pension\)](#)

[Mere end de samlede offentlige udgifter til børnechecken \(børnefamilieydelsen\)](#)

[Næsten hele Danmarks udviklingsbistand](#)

[Mere end de samlede investeringsomkostninger for etableringen af Danmarks største havvindmøllepark, Thor, som skal kunne dække strømforbruget for 1 million husstande.](#)

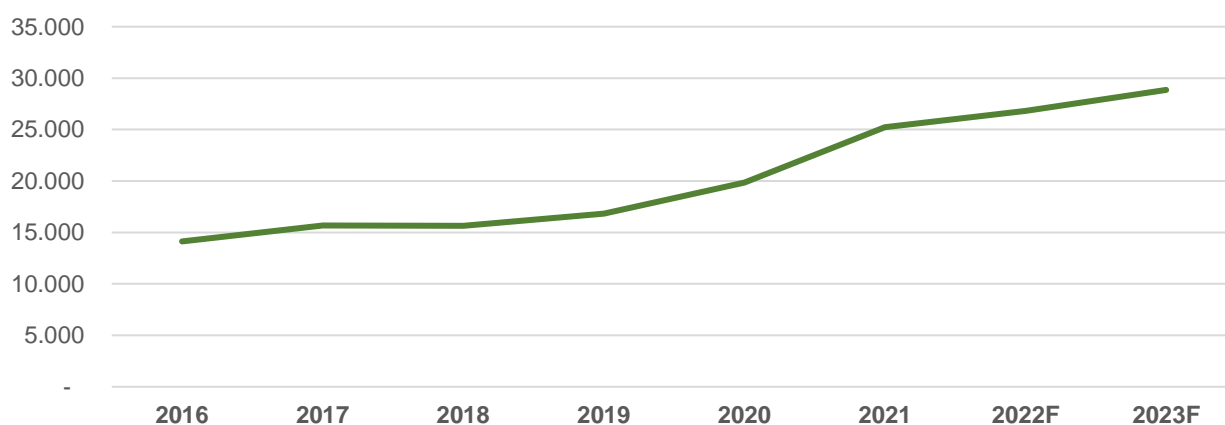

Kilde og anmærkning: Provenu for formueskat er pba. data fra Wealth X og egne beregninger. Antagelser om tilbageløb og negative adfærdseffekter er baseret på Skatteministeriets gældende regneprincipper. Svar på øvrige provenuer ved skatteændringer er baseret på svar fra Skatteministeriet til Skatteudvalget. For ændringer i topskat se [her](#). For ændringer i selskabsskat (herunder virksomhedsskat) se [her](#). For ændringer i kapital- og aktieindkomstbeskatningen se [her](#).

Flere mangemillionærer og større samlet nettoformue

Ifølge Wealth X databasen er antallet af millionærer med en nettoformue fra og med 5 mio. USD, altså ca. 35 mio. kr., kraftigt stigende. Ifølge Wealth X var der i 2016 14.130 personer med mere end ca. 35 mio. kr. i nettoformue i Danmark. Tallet er i 2021 vokset til 25.245. Stigningen er især kommet fra 2020-2021, hvor der kom knap 5.400 ekstra personer til gruppen af meget rige individer.

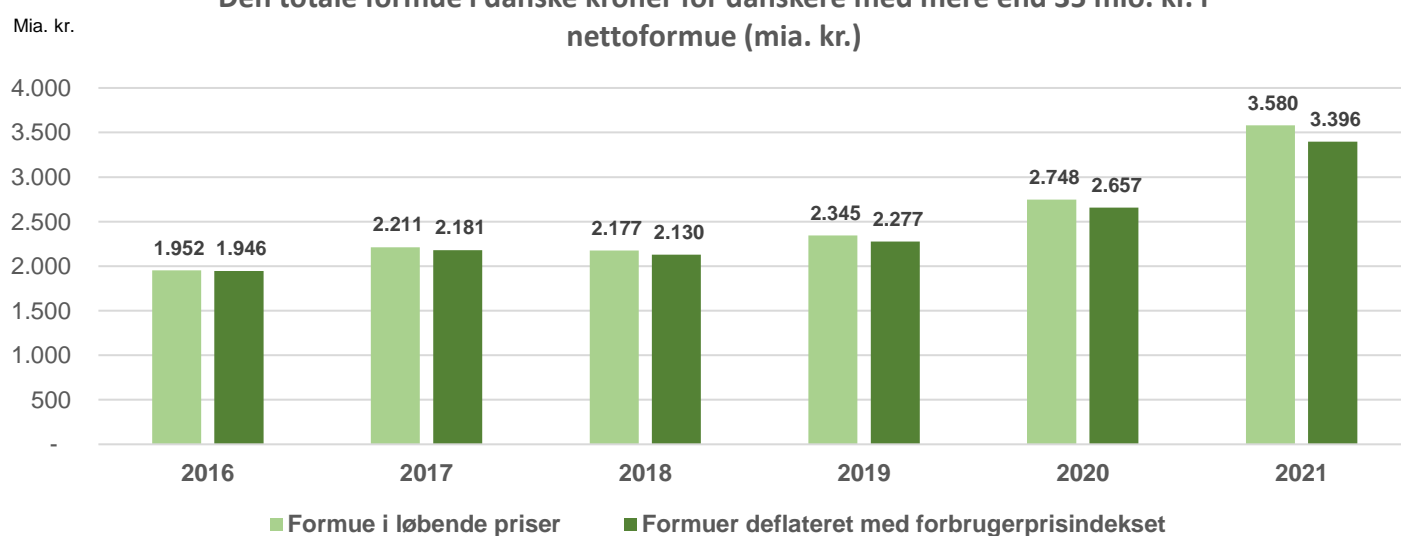
Antal danskere med mere end 35 mio. kr. i nettoformue

Kilde og anmærkning: Data fra Wealth X

Også den samlede nettoformue for personer med mere end ca. 35 mio. kr. er steget voldsomt. Deflateret med forbrugerprisindekset er nettoformuen steget fra 1.946 mia. kr. i 2016 til 3.396 mia. kr. i 2021, hvilket svarer til en realvækst på 74,5 pct.

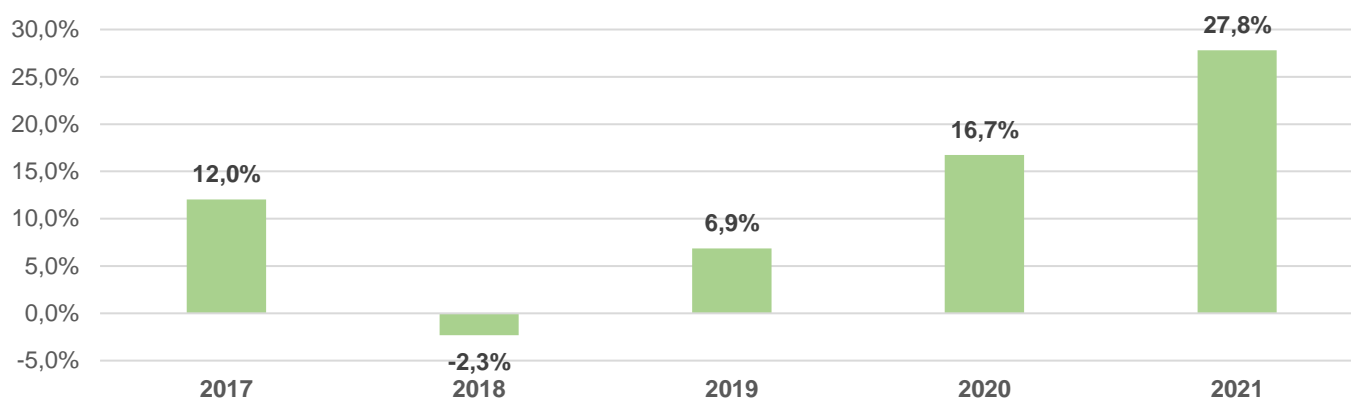
Den totale formue i danske kroner for danskere med mere end 35 mio. kr. i nettoformue (mia. kr.)

Kilde og anmærkning: Data fra Wealth X og egne beregninger. Formuerne er deflateret med Forbrugerprisindeksets årsgennemsnit fra Danmarks Statistik – [Tabel PRIS112](#)

Hvis vi kigger på den årlige realvækst i den totale nettoformue for personer med mere end 35 mio. kr., kan man se, at man bortset fra et mindre fald i den totale nettoformue i 2018, har haft høj vækst i formuerne hvert år. Ifølge Wealth X skyldes det især den voldsomme vækst i antallet af personer, der har mere end 35 mio. kr. i nettoformue. Set i dette lys, vil en formueskat på 1 pct. ikke være i nærheden af at overstige selve formuetilvæksten set over de seneste år. Som det fremgår, er det særligt i 2020-2021, at de riges formuer er vokset særligt hurtigt.

Realvækst i formuerne for personer med mere end 35 mio. kr. i nettoformue i pct.

Kilde og anmærkning: Data er fra Wealth X og egne beregninger. Formuerne er deflateret med Forbrugerprisindeksets årsgennemsnit fra Danmarks Statistik – [Tabel PRIS112](#)

Denne voldsomme vækst i Danmark følger det globale billede. Det er blandt andet på baggrund af denne uhørte formuekoncentration midt i en krisetid, at en række internationale organisationer som [den Internationale Valutafond \(IMF\)](#), [Verdensbanken](#) og [FN](#) har anbefalet indførelsen af midlertidige eller permanente formueskatter som en del af genopretningen. Også OECD [har noteret](#), at den nyeste forskning tyder på, at de økonomiske skævvridninger af beskatning af de allerrigeste er begrænsede, samt at de seneste årtiers skattelettelser til de rigeste ikke har haft de forventede positive effekter på den økonomiske vækst. Det er ikke kun toneangivende internationale organisationer, der har fået øjnene op for behovet for en formueskat. Også en gruppe af mere end 100 millionærer og milliardærer [opfordrede for nyligt i et åbent brev](#) til at indføre permanente formueskatter på dem og andre rige for at stoppe den ekstreme ulighed og finansiere sociale goder som sundhed og uddannelse. Hvor formueskatter for år siden kom i unåde blandt økonomer og politikere, er der i disse år et tydeligt skifte, hvor formueskatten i stigende grad anerkendes som et vigtigt redskab til at adressere ulighed og de store finansieringsbehov, som de massive kriser og udfordringer kloden står overfor, indebærer.

De officielle formuetal undervurderer formuens størrelse og provenuet ved en formueskat

I mange lande benytter man sig af spørgeskemaundersøgelser, der er langt mere usikre ift. en vurdering af især de meget riges nettoformuer, hvilket blandt andet fremgår af [Credit Suisse årlige formueopgørelser](#). I Danmark har man en egentlig registerbaseret formuestatistik, hvilket er en klar fordel.

Ikke desto mindre er der en mangel i den danske officielle formuestatistik. Manglen skyldes, at informationer om unoterede aktier ikke indgår. Unoterede aktier, er aktier, der ikke er børsnoteret, og som typisk omhandler

privatejede selskaber. I Danmark har vi tradition for især meget store familieejede virksomheder. Der er tale om nogle af [Danmarks største virksomheder](#) som fx Ecco, Danfoss, Jysk, Linak, Haldor Topsøe og en lang række andre. Medtager man ikke den formue, som ejerskabet i disse store virksomheder repræsenterer, skyder man langt under målet på flere parametre:

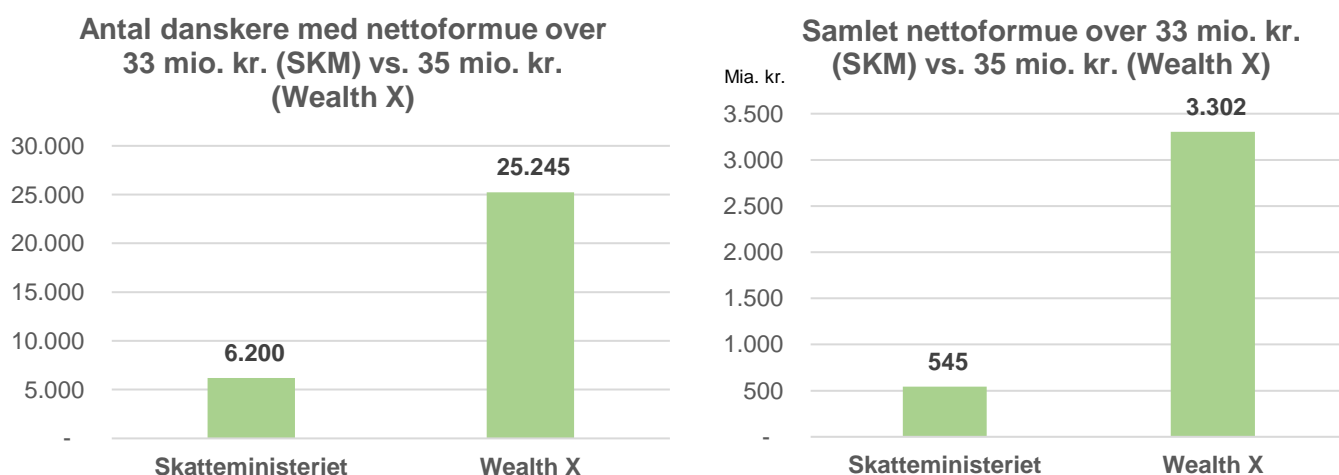
- Man undervurderer den samlede volumen af formuen hos individer, der ejer andele af selskabet
- Man undervurderer som en følge af dette provenuet ved en formueskat
- Man undervurderer formuekoncentrationen blandt samfundets absolut rigeste og dermed også den samlede formueulighed

Wealth X har også afdækket værdien af formuegoder, som ikke indgår i den officielle danske formuestatistik. Det kan fx være ejerskabet over meget dyr kunst, kostbare smykker og andre såkaldt illikvide aktiver.

De mangler, der er i den officielle formuestatistik, og som især omhandler manglen på tal for unoterede aktier, træder klart frem, når man sammenholder svar fra Skatteministeriet, som er baseret på den officielle formuestatistik i Danmarks Statistik, med tallene fra Wealth X på Danmark, som netop estimerer nettoformuen inklusiv unoterede aktier og også andre formuegoder, der ikke inkluderes i Danmarks Statistiks formuestatistik.

Tallene nedenfor viser, at man fra officielt hold skyder langt under det niveau, Wealth X finder for Danmark på en række parametre. I det efterfølgende tages afsæt i svar på spørgsmål fra Skatteministeriet til Skatteudvalget, som baserer sig på en formueskat, der minder meget om denne analyses eksempel. Eneste forskel er, at grænsen er en anelse lavere, nemlig ca. 33 mio. kr. (32,6 mio. kr.), hvilket primært henhører til ændring i dollarkursen.

Ifølge Skatteministeriet er der 6.200 personer med en nettoformue over 33 mio. kr. Deres samlede nettoformue vurderes til at være 545 mia. kr. i 2022-niveau. I Wealth X databasen fremgår det, at der i 2021 var over 25.000 danskere med en nettoformue over 35 mio. kr. Denne gruppe havde ifølge Wealth X en samlet nettoformue på over 3.300 mia. kr. Altså en stor forskel både i antallet af meget rige individer og en tilsvarende stor forskel i, hvor stor denne gruppes samlede nettoformue var.

Kilde og anmærkning: Data er fra Wealth X og svar fra [Skatteministeriet på spørgsmål nr. 328 af 10. februar 2022](#). Data fra Wealth X er 2021-niveau mens Skatteministeriet anvender 2022-niveau. Den præcise grænse i svaret fra Skatteministeriet er 32,6 mio. kr. mens den grænse, der er anvendt for Wealth X er 35,7 mio. kr. baseret på en dollarkurs ved 7,08 pr. 3. maj 2022. Der er dog tale om mindre forskelle.

Forskellen i vurderingen af antal personer, og dermed den samlede nettoformue for de meget rige, får store konsekvenser for vurderingen af provenuet, hvis man som i analysens eksempel indførte en formueskat på 1 pct.

I umiddelbart provenu vil formueskatten ifølge Skatteministeriet indbringe 2,9 mia. kr. Efter tilbageløb og adfærd er beløbet nede på 1,7 mia. kr. Til sammenligning viser beregninger på tal fra Wealth X et umiddelbart provenu på 28 mia. kr. og et provenu efter tilbageløb og adfærd på 16 mia. kr. Altså næsten 10 gange så stort. Provenuet for Wealth X følger som sagt samme procentuelle reduktion af det umiddelbare provenu efter tilbageløb og adfærd, som ministeriet anvender i deres svar til Skatteudvalget (kan læses [her](#)).

Dette indikerer, at der er en grundlæggende udfordring med formuestatistikens evne til at håndtere de meget riges formuer. Resultatet bliver en markant undervurdering af det faktiske provenupotentiale ved en formueskat.

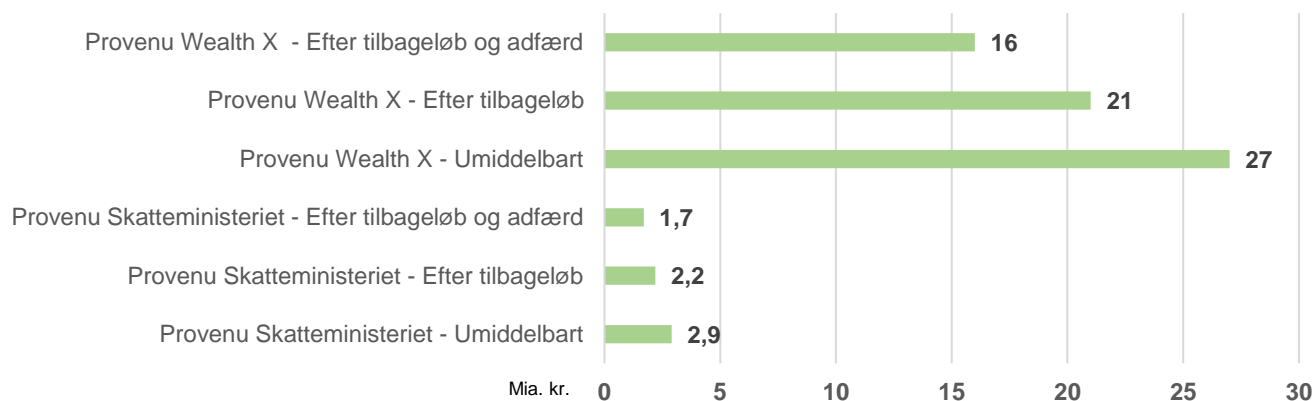
Faktaboks:

Når man opgør provenuet i de økonomiske ministerier, taler man typisk om tre typer af provenu.

- Umiddelbart provenu, altså den umiddelbare indtægt ved en skat
- Provenu efter tilbageløb, som er det forhold at en hævelse af skatterne vil sænke forbruget, der også er belagt med både moms og afgifter. Dermed trækkes der standard 23 pct. fra det umiddelbare provenu ved en skattestigning.
- Provenu efter tilbageløb og adfærd, hvori man inkluderer de antagelser de økonomiske ministerier gør sig om virkningen på befolkningens adfærd ved en ændring i skatterne. Antagelsen er, at de fleste skatter mindsker incitamentet til at arbejde flere timer, så jo højere skatterne er, jo mindre lyst har befolkningen til at yde flere timers arbejde. Derved skader skatterne arbejdsudbuddet, skatteindtægterne bliver mindre på grund af mindre skattepligtigt arbejde, og provenuet mindskes altså yderligere. Andre adfærdseffekter, der kan være relevante for en formueskat, kunne være en mindsket lyst til at investere eller øget aggressiv skatteplanlægning og flytning af formuer ud af Danmark. I det konkrete tilfælde mindsker adfærden provenuet ved en formueskat yderligere, således at provenuet efter tilbageløb og adfærd samlet bliver 42 pct. lavere end det umiddelbare provenu.

Ministeriets adfærdsvirkninger er meget omdiskuterede, og møder ofte kritik for at mangle solid empirisk evidens og transparens af bl.a. [FH](#), [Enhedslisten](#) og ph.d. og medlem af Europa-Parlamentet for Socialdemokratiet [Niels Fuglsang](#). Denne analyse har genbrugt de negative adfærdseffekter, som ministeriet pålægger en formueskat, da det ligger uden for rammerne af analysen at udvikle egne estimater for adfærdseffekterne. Det skal dog bemærkes, at forskere i en baggrundsrapport til Storbritanniens *Wealth Tax Commission* i 2020 vurderede, at de negative adfærdseffekter fra en formueskat på 1% ville være 7-17%, hvilket er lavere end det danske Skatteministeriums antagelse. En af de negative adfærdseffekter, der oftest fremhæves ift. en formueskat - at de rigeste vil gemme en større andel af deres formue i skattely, hvis der indføres en formueskat – er formentlig i dag langt mindre alvorlig end tidligere antaget. Danmark har nemlig siden 2017 deltaget i det nyetablerede [globale informationsudvekslingssystem](#), der gør, at de danske skattemyndigheder automatisk underrettes, hvis danske borgere opretter konti i udlandet. Det vil dog stadig være oplagt, at indsatsen mod skattely styrkes yderligere ved en indførelse af en formueskat for at sikre, at store formuer ikke skjules.

Provenusammenligning mellem Skatteministeriet og Wealth X ved en formueskat på 1 pct. for nettoformue over ca. 33 mio. kr. (SKM) og 35 mio. kr. (Wealth X) (mia kr.)

Kilde og anmærkning: Data er fra Wealth X og svar fra [Skatteministeriet på spørgsmål nr. 327 af 10. februar 2022](#). Data fra Wealth X er 2021-niveau mens Skatteministeriet anvender 2022-niveau

[Skatteministeriet](#) er også blevet spurgt om, hvordan deres provenue ved en formueskat med en grænse på 33 millioner kr. ville se ud, hvis der blev beregnet på baggrund af de tal vi har fra Wealth X på henholdsvis antal personer, og samlet nettoformue. Ministeriet svarer, at det umiddelbare provenue med denne population og nettoformue-total, ville være på 25 mia. kr. og 19 mia. kr. efter tilbageløb. Dette er altså tæt på de tal, vi har regnet os frem til, og markant højere end ministeriets eget provenuskøn. Desværre angiver ministeriet ikke adfærden, hvor vi som sagt har brugt niveauet for negativ adfærd fra ministeriets beregning på samme skattemodel.

Et yderst interessant spørgsmål, som ikke afdækkes, er virkningen på den økonomiske ulighed målt ved Gini-koefficienten, samt virkningen på de disponible indkomster opdelt på indkomstdeciler. Skatteministeriet har i ovennævnte svar også foretaget disse beregninger på deres eget datagrundlag. Her fremgår det, at Gini-koefficienten reduceres med 0,09 pct. point. Samtidigt viser svaret, at den rigeste procent i gennemsnit skal af med yderligere 47.700 kr. i formueskat, mens det for de 80 pct. med lavest indkomst er under 1.000 kr. i gennemsnit.

Disse tal er lavet på et datagrundlag, der som sagt væsentligt undervurderer nettoformuen hos de rigeste. Et spørgsmål om, hvorvidt Skatteministeriet ville lave samme beregninger på Gini-koefficient og disponible indkomster på talgrundlaget fra Wealth X, har ministeriet desværre ikke kunne besvare. Men det må antages at forholde sig sådan, at virkningen på Gini-koefficienten og indkomsterne hos den rigeste procent er voldsomt undervurderet, og ville være langt større, hvis man beregnede dette med Wealth X data.

En formueskat kan mobilisere store ressourcer til at bekæmpe fattigdom og klimakrise både nationalt og globalt

Der pågår i øjeblikket en stor diskussion om, hvor pengene til krisehjælp og den grønne omstilling skal komme fra. Dette skyldes, at et politisk flertal har valgt at disponere det meste af det finanspolitiske råderum til militærudgifter i kølvandet på konflikten i Ukraine. Flygtningestrømme herfra har desuden resulteret i milliardbesparelser på udviklingsbistanden, som skader kampen mod fattigdom i det globale syd. Samtidigt er det en bunden opgave, at der skal investeres massivt i den grønne omstilling. Skal dette ske gennem besparelser i kernevelfærden eller

skattestigninger på den brede befolkning, risikerer uligheden at stige. Derfor anbefaler Oxfam IBIS, at Danmark beskatter de rigeste for at stoppe den voldsomme stigende ulighed og samtidig finansiere de mange nødvendige tiltag, som tidens kriser kalder på.

De 16 milliarder kroner, der sidste år kunne være tilkommet statskassen ved en formueskat på 1%, er et meget stort beløb. For disse penge kunne alle nedenstående punkter finansieres:

- Sikre fuld finansiering af modtagelse af ukrainske flygtninge frem for at anvende 2 milliarder kroner fra udviklingsbistanden. Udover at fjerne besparelsen kunne man tillige øge udviklingsbistanden med yderligere 1 milliard kroner.
- Sikre at Danmark levede op til internationale aftaler, og gav 5 milliarder kroner i klimabistand til fattige lande ramt af klimaforandringer. Midlerne ville være additionelle, og altså ikke gøre indhug i den eksisterende udviklingsbistand.
- Investere 4 milliarder kroner i den grønne omstilling i Danmark.
- Bruge 4 milliarder kroner på at styrke den danske velfærd og øge den sociale tryghed og økonomiske lighed gennem bedre social sikring fx ved at fjerne fattigdomsydelser.

Hvis man ser udover Danmarks grænser og ser på, hvad en global formueskat kan indbringe, er der tale om astronomiske beløb.

En flad global skat på 1 pct. over 5 mio. USD (35,4 mio. kr.), ville give et umiddelbart provenu på 572 milliarder dollars eller ca. 4.000 milliarder danske kroner.

- For dette beløb kunne man løfte ca. 635 millioner mennesker over fattigdomsgrænsen på 5,5 dollars om dagen i et år.
- Eller give alle mennesker i verden to COVID-vacciner plus en booster, og sikre årlig finansiering til at sikre universel uddannelse for både førskoleundervisning, grundskole og ungdomsuddannelser i alle lav- og lavere mellemindkomstlande.

Det er vigtigt at understrege, at de ovenstående regneeksempler ikke er Oxfam IBIS' bud på en endegyldig model.

I januar publicerede Oxfam i samarbejde med Patriotic Millionaires, Institute for Policy Studies og Fight Inequality Alliance rapporten "[Taxing extreme wealth](#)". I den rapport fremlægges et forslag, hvor der indføres en progressiv beskatning på 2 pct. formueskat for personer med over 5 mio. USD i nettoformue (svarende til den ovennævnte grænse på 35,4 mio. danske kroner). Personer med over 50 mio. USD i nettoformue (svarende til 354 mio. kr.) skal betale 3 pct. i formueskat. Endeligt skal dollarmilliardærerne (altså personer, der har en nettoformue på 7,08 mia. kr.), betale 5 pct. i formueskat. Denne model giver naturligvis markant mere i provenu end indeværende regneeksempel.

KONTAKT

Lars Koch, generalsekretær, tlf.nr. 6060 5831

Jonas Kylov Giefeldt, ulighedsanalytiker, tlf.nr. 2980 4854

PRESSE

Heidi Joy Madsen, presserådgiver, tlf. nr. 2019 4430

OM BAGGRUNDEN FOR TALLENE OG ANALYSENS METODER

Om datagrundlaget fra Wealth X

Oxfam Ibis har i samarbejde med en række andre organisationer erhvervet sig adgang til Wealth X databasen, der producerer høj kvalitets formuedata for 76 lande, der tilsammen dækker 98 pct. af verdens BNP, herunder Danmark. Wealth X databasen indeholder en række detaljerede dossiers på 150.000 ultra-rige individer (med nettoformue på over 30 mio. dollars) globalt, der tilsammen danner Wealth X proprietary database. Der laves også dossiers på personer under 30 millioner dollars.

Wealth X data produceres gennem en kombination af åbent tilgængelige informationer på nationalt niveau som fx BNP, værdien af aktiemarkedet, skattniveauer, indkomstniveauer, opsparing osv. Dette suppleres med de informationer som Wealth X' store research-team selv frembringer på ultra-rige individer, og som indgår i Wealth X proprietary database. Dermed suppleres offentlige data med mere dybdegående research på individniveau. Dette bruges derefter også til at lave en fordeling af formuerne over befolkningen, en såkaldt Lorenz kurve, som især kendes fra udregninger af Gini-koefficienten. Denne fordeling baseret på proprietary databasen og de øvrige data, er ifølge Wealth X mere retvisende, end gængse fordelingsmetoder, hvor man anvender fx indkomstfordelingen som udgangspunkt for fordelingen af formuen.

Vores tal for Danmark, som går ned til 5 millioner dollars, er således dannet på baggrund af en model, der i første omgang på baggrund af inputdata om BNP, aktiemarkedets værdi og Wealth X databasen, estimerer landets private formue samt en formuefordeling. Dertil indføres befolkningsdata, hvorpå Wealth X anvender en invers formue distributions formel. På baggrund af denne avancerede model produceres data om antal personer og formuetotaler.

Værdisætningen af formuen sker for børsnoterede aktier på baggrund af de markedsinformationer, der er tilgængelige. For ikke noterede virksomheder, anvendes finansielle nøgletal fra eksempelvis årsregnskaber som fx indtjening, overskud, profitmarginer mv. Værdisætningen af unoterede virksomheder sker også ved en sammenligning med andre tilsvarende selskabers værdisætninger. Dermed indeholder Wealth X, i modsætning til den officielle danske formuestatistik, også den formue, der baseres på unoterede aktier, og som i Danmark er betragtelig. Wealth X tager også højde for ejerskabsstrukturen, samt størrelsen af ejerkredsen.

Derudover har Wealth X også skøn for en række andre aktiver som fx ejendomme og biler, der indgår i Danmarks Statistiks formuebegreb, men hvor muligt også andre luksus-aktiver som fx dyr kunst, kostbare smykker og andre ikke-likvide aktiver, der ikke vil indgå i de officielle formuetal fra Danmarks Statistik. Dette baseres på offentligt tilgængelige salgsinformationer eller sammenligninger med tilsvarende aktiver. Likvide aktiver, dvs. penge, opgøres ud fra informationer om aflønninger, bonus, fortjenester ved salg af aktier, samt store pengeudbetalinger ved fx køb af luksus-goder, ejendomme, udbetalinger til velgørenhed etc. Dette forholdes til det pågældende lands skattniveauer samt de historiske data på opsparingskvote vs. forbrugskvote.

For en fuldstændig oversigt over hvilke formuekomponenter, der indgår i Danmarks Statistiks formueopgørelse se [her](#)

Data fra Wealth X inkluderer personer, som indeholder individer med ned til 5 mio. US dollars. I en omregning til danske kroner, er der her anvendt en kurs på 7,08 DKK for 1 US dollar pr. 3. maj 2022, hvilket betyder, at vi har data

på nettoformue ned til ca. 35,4 mio. kr. Med de seneste måneders kursudsving vil der være et udsving på denne omregning således, at 5 mio. dollars svarer til mellem 32-35 mio. kr., hvilket trods alt er et beskedent spænd.

Om udregning af provenu

Ved udregninger af provenu ved en formueskat på baggrund af Wealth X data, er der valgt en simpel model, hvor der påføres 1 pct. formueskat af al nettoformue over 5 mio. dollars eller 35,4 mio. kr. Alle formueaktiver er således inkluderet i dette formuebegreb. Dvs. både finansiell formue i form af likvide midler, aktier mv., boligformue, pensionsformue, meget værdifulde aktiver som fx kunst, sportsvogne og private fly osv. Da beløbsgrænsen er så høj som det er tilfældet, vil denne formueskat dog fortsat kun ramme en meget eksklusiv gruppe selv om alle disse formueaktiver er inkluderet.

I beregningen af provenuet baserer vi os så vidt muligt på de gængse regneprincipper i Finansministeriet/Skatteministeriet. Vi anvender således de antagelser om mekanisk tilbageløb som er fastlagt i Skatteøkonomisk redegørelse 2019, svarende til 23 pct. af det umiddelbare provenu. Se evt. [Skatteøkonomisk redegørelse 2019](#).

Antagelser om negative adfærdseffekter er baseret på Skatteministeriets indregning af negative adfærdseffekter ved en tilsvarende formueskat på 1 pct. ved en beløbsgrænse på 32,5 millioner kr. hvilket er meget sammenligneligt med den formueskat, der antages her, som er ved en beløbsgrænse på 35,4 millioner kr. Her antages at provenuet efter tilbageløb og negativ adfærd svarer til, at der fratrækkes 42 pct. i alt i forhold til det umiddelbare provenu.

Vi antager således, at adfærden i svaret fra Skatteministeriet kan anvendes ved vores beregning på Wealth X data. Den usikkerhed, der kan være i denne beregning, er, at adfærden slår hårdere igennem når formuen er sammensat anderledes og når gruppen af personer er større i antal. Ikke desto mindre, forekommer det plausibelt at niveauet for negativ adfærd må være tæt på det samme.

Øvrige provenuer og skøn er baseret på tal fra Skatteministeriet, og links til disse fremgår ovenfor i kilder og brødtekst.

Ved realberegninger, er de løbende udviklinger renset for inflation ved hjælp af Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks.

Provenu fra en global formueskat er kun opgjort i et umiddelbart provenu, da globale tilbageløb og adfærdseffekter ikke er kendte. En del af adfærden omkring skatteundgåelse vil i sagens natur være stærkt begrænset, hvis man indførte en global formueskat.

Formueskat og fattigdomsbekæmpelse

Tal om udgifter for bekæmpelse af fattigdom, udgifter til at give jordens befolkning gratis COVID-vacciner er baseret på rapporten "[Taxing extreme wealth](#)" udgivet af Oxfam og Patriotic Millionaires. Tal for prisen for universel uddannelse i lav- og lavere mellemlandkomstlande er fra UNESCO.

I vurderingen af, hvor mange mennesker man kan løfte over fattigdomsgrænsen på 5,5 USD om dagen ved 1 pct. formueskat, er der på baggrund af tal fra rapporten skaleret ift. at provenuet er mindre end i modellen som fremlagt

i "*Taxing extreme wealth*". Her tages udgangspunkt i tal fra Verdensbanken, der estimerer at knap 3,3 milliarder mennesker lever under 5,5 USD-grænsen, og det vurderes, at det vil koste 901 USD at hjælpe en person over 5,5 grænsen årligt. Det giver en samlet pris på 2.970 mia. USD om året. Vores provenu ved en 1 pct. formueskat globalt er 572 mia. USD. Dette svarer til 19 pct. af det provenu det kræver at hjælpe alle de knap 3,3 milliarder mennesker over grænsen. 19 pct. af 3,3 milliarder mennesker svarer til ca. 635 millioner mennesker, som er det antal, der kan løftes over fattigdomsgrænsen ved en flad 1 pct. formueskat.